

"Over schrijven"

“Ik bedoel: je kunt wel schrijven over een miskend jongetje ”

Ik bedoel: je kunt wel schrijven over een miskend jongetje en al zijn ellende op school en in zijn jeugd, die in mijn geval ook...het was een hel die eerste vijfentwintig jaar, ik was totaal ontmoedigd, gedeprimeerd, jaren lang gekoeioneerd en getreiterd, mijn opvoeders waren gedemoniseerde psychopaten en dat in combinatie met een vreselijk lastige, veel eisende, streng gereformeerde vriendin tussen 1963 en 1966, ik vind het moeilijk om te zeggen, maar drie, vier keer per week wordt ik nog geteisterd door nachtmerries uit die tijd, dat gaat nooit meer over, dat lijkt op een KZ syndroom en slaapmiddelen of anti depressiva helpen daar niet tegen, die verergeren de kwaal, mijn zuster is decennia lang al een psychiatries geval waarmee het bergafwaarts gaat, mijn broer heeft een paar keer zelfmoordpogingen ondernomen tot hij werd dood geknuppeld in 1985 door een potenrammer in Haarlem in een achteraf steegje, in Haarlem, over mijn milieu tussen 1942 en 1967, toen ik van die onmenselijke ook nog afhankelijk was, daar kunnen weinigen over mee praten -ik ben vervolgd en ik word vervolgd- en dat jongetje uit de veertiger jaren-Fred van der Wal dus- is dan desondanks al die ellende een kunstenaar van belang geworden.

Maar als hij nou eenmaal beeldend kunstenaar is, dan is de vraag: is hij een onsterfelijk kunstenaar, een groot kunstenaar, of heeft hij al die modder die over hem heen gegooid werd en wordt, door zich heel christelijk voordoen de mensen, ook verdiend?

Allicht moet de artiest van zichzelf denken dat hij een goed en geweldig kunstenaar is; anders moet hij ophouden, dan moet hij maar een fietsenstalling of een prentbrief kaarten uitgeverij in een Gronings dorp gaan beginnen, een vrouw hebben die op de markt staat met een kraam of in het hoger onderwijs zit. Dus dan moet je daar ook nog eens een keer tegen gaan polemiseren, tegen de massieve domheid en vooringenomenheid van gereformeerde provincialen...”

In gereformeerde kringen loop je tegen een muur van kauw gummi met plakplaatjes aan, daar heb ik mij in -1965 al van gedistantieerd. Ik wil niets met de mensen te maken hebben die me in de zestiger jaren hebben gedwarsboomd, ook niet met de streng gereformeerde Els D. waar ik jaren lang zeer intensief mee om ging. Ik heb nog regelmatig nachtmerries die op die tijd zijn terug te voeren en wordt soms schreeuwend in mijn agonie wakker.

De liefde predikende gereformeerde kerk was toen een terreur instituut van de middelmaat waar heel wat mensen aan onderdoor zijn gegaan.

Ja, maar ik denk nu eigenlijk gewoon meer aan literaire herinneringen of ontmoetingen met internationale grootheden, dan aan persoonlijke stories. Je hebt bijvoorbeeld dat boek van...

Ja, natuurlijk, je hebt zo je intieme vrienden en kennissen, enzovoorts. Ik heb daar het dagboek van Frederik van Eeden in de kast staan. Dat heb ik onlangs helemaal gelezen. Een heel wonderlijke man. Daar staan een heleboel herinneringen in aan beroemdheden die hij ontmoet heeft in binnen- en buitenland.

Maar zo'n soort leven heb ik niet en dan nog...wat schiet je er mee op? Ik ontmoette tot 2002 uit de artistieke sien hoog uit de een of andere met zichzelf zeer ingenomen overschatte Nederlandse staatskunstenaar die overbetaalde percentage opdrachten vervult en subsidies opstrijkt omdat hij overal zo zijn vriendjes heeft.

Nee, die let wel op zijn woorden, die blijft politiek correct, anders kost het hem heel wat centjes. Zo iemand is het bij voorbaat met iedereen eens. Ik noem zo iemand een karakterloze, platte

slijmjurk. Dat soort mensen figureert het liefst in kringen van failliete kunsthandelaars en ander ondermaats cultureel tuig van de richel.

Nee, maar dat had bijvoorbeeld een man als Vestdijk ook niet, al die interessante ontmoetingen. En toch heeft hij een aardig boek gemaakt met zijn Gestalten tegenover mij.

Ja, maar Vestdijk maakte overal een aardig boek van en of dat nou een goed boek was dat weet ik ook niet, net zo min of die Gestalten tegenover hem misschien wel schijngeesten waren, maar Vestdijk was eigenlijk ook een autistische man die heel slecht contact met de medemens had en die attitude, dat wordt geïmiteerd door iemand als de auteur Martin Hartkamp. Identificatie en isolement zijn niet voor niets zijn sleutelbegrippen. Als Hartkamp er geen in geslaagd is...Zijn isolement is zelf gezocht. Het masochisme van de romantische kunstenaar. In zijn isolement is hij geslaagd, in het hoofdstuk identificatie niet. Ik vind hem een diep beklagenswaardig mens. Zo wil ik niet leven en werken.

Klaarblijkelijk heeft Vestdijk veel letterkundigen gekend.

Ja, maar of hij ze goed gekend heeft, dat weet ik niet.

Hij kon er in ieder geval over schrijven.

Vestdijk kon overal over schrijven, maar hoe, dat is de vraag...ik vind het allemaal erg achterhaald en totaal oninteressant. De Anton Wachter romans uitgezonderd. En misschien ook De koperen tuin en Ivoren wachters.

© maart 2016, fredvanderwal, BasicPublishing.nl